

Форма № Н - 3.04

Затверджено Вченою Радою ОНУ

імені І.І. Мечникова

від “ ___ ” _____ 20 ___ р. № ___

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Кафедра філософії природничих факультетів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

“ _____ ” _____ 20 ___ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Системні аспекти філософського знання»

напряму підготовки 7.02030101 – «Філософія»

для спеціальності 7.02030101 – «Філософія»

факультету філософського

**Кредитно-модульна система
організації навчального процесу**

2012 – 2013

«Основи системних досліджень». Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 7.02030101 – «Філософія», спеціальністю 7.02030101 – «Філософія». „___” _____, 20__.- __ с.

Розробники: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади).
Уйомов А.І., д. філос. н., проф. ;
Райхерт К.В., старший викладач кафедри філософії природничих факультетів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії природничих факультетів

Протокол № __ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедрою філософії природничих факультетів

_____ (Чайковський О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ___ ” _____ 20__ р

Схвалено методичною комісією за напрямом підготовки
(спеціальністю) _____

(шифр, назва)

Протокол № __ від. “ ___ ” _____ 20__ р.

“ ___ ” _____ 20__ р. Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Уйомов А.І., 2012
© Райхерт К.В., 2012
© ОНУ імені І.І. Мечникова, 2012

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0203 - Гуманітарні науки	Нормативний	
	Напрямок підготовки 7.0203010 – «Філософія»		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 7.0203010–«Філософія»	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>немає</i>		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 52		10-й	11-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	26 год.	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		26 год.	36 год.
		<i>ІНДЗ:</i> 0 год.	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1

для заочної форми навчання – 0,44

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з основами системних теорій, принципами і послідовністю системного зображення об'єктів і процесів, прикладами системної організації знання під час виконання наукової роботи

Завдання: одержати знання з методології системних досліджень;
визначити специфіку системної організації знання та функцій системології в соціальній структурі суспільства та житті особистості;

практично застосовувати знання з загальної теорії систем як компонентів методології наукових і філософських досліджень.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: основні категорії та принципи параметричної загальної теорії систем;
перелік основних проблем, що виникають під час побудови загальної теорії систем;

специфічні риси системної організації наукового і філософського знання;

основні форми існування та функціонування системологічного знання;

історичні передумови виникнення сучасної системологічної проблематики;

особливості застосування системологічного знання в науковому та філософському пізнанні світу;

особливості функціонування системологічного знання в сучасному інформаційному суспільстві;

взаємозв'язок науки та техніки з сучасними етичними, теологічними та філософськими проблемами.

вміти: структурувати початкову інформацію про об'єкти наукового та філософського дослідження як таку систему, характеристики якої були б достатніми для можливої наступної формалізації відповідного знання;

системологічно коректно зіставляти та встановлювати баланс між різними системами знання;

застосовувати системні параметри та системні закономірності для аналізу явищ духовного життя та суспільних процесів;

об'єктивно та критично оцінювати досягнення сучасної філософської культури з використанням положень параметричної теорії систем;

брати участь у дискусіях на суспільно-філософські та наукові теми, обгрунтовувати свою світоглядну позицію з використанням системних параметрів і закономірностей;

застосовувати одержані знання з системної методології під час розв'язання професійних завдань;

володіти методологією та методами системологічного пізнання для розвитку власних творчих здібностей.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Системні аспекти філософського знання

Тема 1. Що таке філософія? Визначення філософії. Відношення філософії до науки та релігії. Філософія та світогляд. Філософія як квазі-наука. Проблема оцінки філософії. Значущість системного підходу.

Тема 2. Філософські категорії системного підходу. Річ, властивість, відношення. Визначене, невизначене, довільне.

Тема 3. Генеза загальної теорії систем. Тектологія О.О. Богданова. Загальна теорія систем Л. фон Берталанфі. Сучасні напрямки системного підходу.

Тема 4. Елементи параметричної загальної теорії систем. Визначення поняття системи. Системні дескриптори. Двоїстість і доповнювальність. Принципи універсальності та відносності системного опису. Системні параметри.

Тема 5. Порядок і хаос. Порядок і хаос в міфології. Порядок і хаос в рамках фізики та кібернетики. Порядок і непорядок у світі параметричної загальної теорії систем.

Тема 6. Матерія, ідея, свідомість. Матерія і форма. Свідомість. Матерія. Відношення свідомості до матерії.

Тема 7. Теоретико-системні аспекти сенсу життя. Визначення поняття «сенс життя». Застосування системного підходу до розв'язання питання про сенс життя.

Тема 8. Добро і зло. Визначення понять добра та зла. Теоретико-системна теорія добра та зла.

Тема 9. Про щастя. Визначення поняття щастя. Епікуреїзм. Хімічна та фізико-інформаційна теорії щастя. Теоретико-системна теорія щастя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Поняття «система» в параметричній загальній теорії систем.												
Тема 1. Що таке філософія?		2				2		2				4
Тема 2. Філософські категорії системного підходу.		6				6		2				4
Тема 3. Генеза загальної теорії систем.		2				2		0				4
Тема 4. Елементи параметричної загальної теорії систем.		6				6		2				4

Тема 5. Порядок і хаос.		2				2		2				4
Тема 6. Матерія, ідея, свідомість.		2				2		2				4
Тема 7. Теоретико-системні аспекти сенсу життя.		2				2		2				4
Тема 8. Добро і зло.		2				2		2				4
Тема 9. Про щастя.		2				2		2				4
Разом за змістовим модулем 1	52	26				26		16				36
Усього годин	52	26				26	52	16				36

5. Теми семінарських занять:

семінарські заняття не передбачені навчальним планом.

6. Теми практичних занять:

практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. Теми лабораторних занять:

лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Що таке філософія?	2
2	Філософські категорії системного підходу.	6
3	Генеza загальної теорії систем.	2
4	Елементи параметричної загальної теорії систем.	6
5	Порядок і хаос.	2
6	Матерія, ідея, свідомість.	2
7	Теоретико-системні аспекти сенсу життя.	2
8	Добро і зло.	2
9	Про щастя.	2
	Усього	26

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачене навчальним планом.

10. Методи навчання

У цілому методи навчання для курсу «Основи системних досліджень» залишаються традиційними – це лекції та семінари. Лекції та семінари здебільшого мають досить традиційну форму, це – розповідь із застосуванням дошки та деяких технічних засобів навчання – карт, схем тощо.

11. Методи контролю

Оцінювання здійснюється на підставі рівноваги усіх студентів, намагається бути вкрай об'єктивним та відкритим. У будь-якому разі студент може дістати пояснення щодо одержаних ним балів. Згідно з наказом Міністра Освіти України (№1/9-761 від 30.12.2005) кожен студент має право скласти іспит (залік) двічі – перший раз викладачу, другий - комісії для більшої об'єктивності оцінки.

Кінцева оцінка студента складається з суми балів, одержаних протягом усього семестру та заліку наприкінці курсу. Курс поділений на два змістових модулі. Протягом першого змістового модуля студент може отримати 40 балів – за участь у семінарах, протягом другого змістового модуля може заробити 60 балів – за участь у семінарах та складаючи залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T7	T9	
10	15	10	15	10	10	10	10	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Уёмов А. И. Системные аспекты философского знания / Авенир Иванович Уёмов. – Одесса: Негоциант, 2000. – 159 с.

Допоміжна

1. Берталанфи Л., фон. Общая теория систем – обзор проблем и результатов / Людвиг фон Берталанфи; Пер. с англ. Н. С. Юлиной // Системные исследования: Ежегодник 1969. – М.: Наука, 1969. – С. 30 - 54.

2. Блауберг И. В., Садовский В. Н., Юдин Э. Г. Системные исследования и общая теория систем / И. В. Блауберг, В. Н. Садовский, Э. Г. Юдин // Системные исследования: Ежегодник 1969. – М.: Наука, 1969. – С. 7 - 29.

3. Мамчур Е. А., Овчинников Н. Ф., Уёмов А. И. Принципы простоты и меры сложности. – М.: Наука, 1989.

4. Садовский В. Н. Основания общей теории систем: Логико-методологический анализ / Вадим Николаевич Садовский; Отв. ред. А. И. Уёмов. – М.: Наука, 1974. – 279 с.

5. Сараева И. Н., Коздоба А. Л. О методе конструирования значений системных параметров, выраженных в языке тернарного описания / И. Н. Сараева, А. Л. Коздоба // Системный метод и современная наука. - Новосибирск: НГУ, 1979. – С. 50 - 60.

6. Уёмов А. И. Аналогия в практике научного исследования / Авенир Иванович Уёмов. – М.: Наука, 1970. – 311 с.

7. Уёмов А. И. Вещи, свойства, отношения / Авенир Иванович Уёмов; [Отв. Ред. П. В. Таванец]. - М.: Изд. АН СССР, 1963. – 184 с.

8. Уёмов А. И. Логические основы метода моделирования / Авенир Иванович Уёмов. – М.: Мысль, 1971. – 262 с.

9. Уёмов А. И. Монарные атрибутивные системные параметры в параметрической общей теории систем / Авенир Иванович Уёмов // Параметрическая общая теория систем и её применение: Сборник трудов, посвящённых 80-летию проф. А. И. Уёмова / Под ред. Цофнаса А. Ю. – Одесса: Астропринт, 2008. – С. 24 - 36.

10. Уёмов А., Сараева И., Цофнас А. Общая теория систем для гуманитариев: Учебное пособие / Авенир Уёмов, Ирина Сараева, Арнольд Цофнас; Под общ. ред. А. И. Уёмова. – Warszawa: Wydawnictwo Universitas Rediviva, 2001. – 276 с.

11. Уёмов А. И. Основы практической логики с задачами и упражнениями / Авенир Иванович Уёмов. - Одесса: ОГУ им. И. И. Мечникова; философское отделение ИСН, 1997. – 388 с.

12. Уёмов А. И. Системный подход и общая теория систем / Авенир Иванович Уёмов. – М.: Мысль, 1978. – 272 с.

13. Уёмов А. И. Язык тернарного описания как формализм параметрической общей теории систем. Часть 1 / Авенир Иванович Уёмов // Вісник Одеського національного університету. – Т. 12. Філософія. – Випуск 15. – С. 105 - 117.

14. Цофнас А. Ю. Теория систем и теория познания / Арнольд Юрьевич Цофнас. – Одесса: Астропринт, 1999. – 308 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека філософського факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Режим доступу: http://www.philosoph.onu.edu.ua/local/lib_book_page.php